

PROJEKT NEDUŽNOSTI U HRVATSKOJ

PRIRUČNIK ZA ANALIZU SLUČAJEVA

OPĆE INFORMACIJE

Projekt nedužnosti u Hrvatskoj je projekt koji provodi Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, a financira ga Hrvatska zaklada za znanost. Glavni cilj projekta je normativno i empirijski analizirati postojeći domaći i regionalni okvir u vezi s uređenjem i zaštitom prava osoba koje su nepravедно osuđene, s posebnim naglaskom na provođenju DNA analize kako bi se dokazale eventualne nepravde. Također, ovaj projekt pruža besplatnu pravnu pomoć i besplatne savjete osobama čiji su slučajevi prihvaćeni, a koje smatraju da su nepravедно osuđene te mogu dokazati postojanje novih dokaza na temelju kojih se može zatražiti ponovno pokretanje kaznenog postupka. Cilj projekta je promicanje višedimenzionalnog i fleksibilnog pristupa osobama koje su nepravедно osuđene, kao i nastavak edukativnih radionica u vezi sa zaštitom prava ove posebne kategorije žrtava, te provođenje daljnjih istraživanja u pravosudnoj praksi.

VODITELJ PROJEKTA: PROF. DR. SC. LEO CVITANOVIĆ

ISTRAŽIVAČKI TIM PROJEKTA:

PROF. DR. SC. DAVOR DERENČINOVIĆ,

SUDAC EUROPSKOG SUDA ZA LJUDSKA PRAVA
POČASNI VODITELJ PROJEKTA

**PROF. DR. SC. DRAGAN PRIMORAC
DR.MED.,**

PREDSJEDNIK UPRAVNOG VIJEĆA SPECIJALNE BOLNICE
SVETA KATARINA, PROFESOR NA SVEUČILIŠTU PENN
STATE, ČLAN AMERIČKE AKADEMIJE ZA FORENZIČNE
ZNANOSTI

IZV. PROF. DR. SC. SUNČANA ROKSANDIĆ

PREDSTOJNICA KATEDRE ZA KAZNENO PRAVO I
IZVANREDNA PROFESORICA NA PRAVNOM
FAKULTETU, SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

IZV. PROF. DR. SC. LUCIJA SOKANOVIĆ

IZVANREDNA PROFESORICA NA PRAVNOM
FAKULTETU SVEUČILIŠTA U SPLITU,

PROF. DR. SC. DAMIR PRIMORAC

REDOVITI PROFESOR NA PRAVNOM FAKULTETU
SVEUČILIŠTA U MOSTARU, NASLOVNI IZVANREDNI
PROFESOR NA SVEUČILIŠNOM ODJELU ZA
FORENZIČNE ZNANOSTI SVEUČILIŠTA U SPLITU,
ODVJETNIK U ODVJETNIČKOM DRUŠTVU
"PRIMORAC I PARTNERI" D.O.O

**IZV. PROF. DR. SC. MARTA
DRAGIČEVIĆ PRTENJAČA**

PREDSTOJNICA ZAVODA ZA KAZNE ZNANOSTI,
KRIMINOLOGIJU I VIKTIMOLOGIJU I IZVANREDNA
PROFESORICA NA PRAVNOM FAKULTETU
SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

**ANDREJ BOŽINOVSKI
MAG.IUR.**

ASISTENT U STATUSU DOKTORANDA,
PRAVNI FAKULTET, SVEUČILIŠTA U
ZAGREBU

O PRIRUČNIKU

Ovaj priručnik je dio aktivnosti Projekta neduznosti u Hrvatskoj (Croatian Innocence Project) te služi kao smjernica za provjeru činjeničnog stanja Vašeg slučaja. Navedeni podaci mogli bi utvrditi osnovanost podnošenja zahtjeva za obnovu kaznenog postupka. Kroz dane odgovore i podnesene dokumente, detaljno ćemo se upoznati s Vašim predmetom, argumentima i dokazima koji bi predstavljali osnovu za podnošenje zahtjeva za obnovu postupka, te ćemo angažirati pravne stručnjake ovlaštene za poduzimanje radnji pred sudom.

Sudjelovanje u provjeri slučaja je dobrovoljno. Sudjelovanje neće rezultirati nikakvim nepogodnostima za Vas. Rezultati upitnika služit će isključivo za znanstveno istraživanje i Vašu obranu pred sudom ukoliko prihvatimo Vaš slučaj. Obrada Vaših osobnih podataka bit će obavljena sukladno GDPR uredbi i odredbama Zakona o zaštiti osobnih podataka. Ovim Vam putem istovremeno jamčimo anonimnost.

UPUTE

Projekt nedužnosti u Hrvatskoj pruža besplatne pravne savjete i pomoć podnositeljima koji su nedužni za kaznena djela zbog kojih su osuđeni. Kako biste bili razmatrani za pomoć, morate zadovoljiti sljedeće kriterije:

- Vaše suđenje i žalbeni postupak su završeni i konačni. Ako još niste osuđeni ili ste u žalbenom postupku, ne ispunjavate te kriterije.
- Osuđeni ste na području Republike Hrvatske.
- Postoje novi, snažni dokazi o Vašoj nedužnosti koji trenutno postoje ili se mogu otkriti. To su dokazi koji nisu bili izneseni na Vašem suđenju ili u bilo kojem podnesku nakon osuđujuće presude.

Sve zahtjeve i dodatnu dokumentaciju šalju se na adresu:

Projekt Neduznosti u Hrvatskoj,
Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu,
Gundulićeva ulica br. 10, ured br. 12.
Mail: abozinovski1@pravo.hr

OPĆE SMJERNICE

- Zainteresirane strane ili osobe poslat će pismo ili ispunjen upitnik PNH[1]. Neposredni zadatak pri razvrstavanju ove korespondencije je utvrditi spada li zahtjev u nadležnost Projekta.
- Prije nego projektni tim odobri ili odbije zahtjev odvija se nekoliko razina provjere (Prethodna provjera, dubinska analiza, odluka).
- Zatvorenici ili zainteresirane osobe podnošenjem zahtjeva ne postaju automatski klijenti. Cijeli projektni tim odlučuje hoće li zahtjev prihvatiti ili odbiti. Svi članovi projekta i studenti u skupini PNH ne smiju se obvezati da zastupaju zatvorenike bez prethodnog odobrenja projektnog tima.
- Prvi postupak nakon popunjenog upitnika je prethodna provjera kojom se utvrđuje ispunjava li slučaj kriterije PNH. Da bi se kvalificirao za klijenta, zatvorenik mora:
  1. Biti pravomoćno osuđen za kaznena djela na području Republike Hrvatske;
  2. Glavni i žalbeni postupak moraju biti okončani.
  3. Postoje novi dokazi o Vašoj nevinosti. Ovo je dokaz koji nije predložen na vašem suđenju niti u bilo kojem podnesku nakon presude.

[1] Projekt nedužnosti u Hrvatskoj.

A. POSTUPAK

- Popunjeni upitnik zajedno sa svim dokumentima digitalizira se i digitalizirani spis se stavlja u zajednički fascikl predmeta s imenom i prezimenom zatvorenika i brojem predmeta.
- Projektni asistent upoznaje projektni tim sa slučajem i voditelja projekta koji zakazuje sjednicu na kojoj se odlučuje o zahtjevu. Svi članovi projekta imaju pristup bazi digitaliziranih predmeta.
- Slučajevi koji ne zadovoljavaju kriterije, zajedno s relevantnom dokumentacijom, vraćaju se zatvoreniku. U slučaju da zahtjev bude odbijen, projektni tim će pripremiti obrazloženu odluku i poslati je zatvoreniku.
- U slučaju da zahtjev bude odobren, projektni tim će pripremiti izvješće, a član tima će voditi slučaj zajedno sa studentima. Zatvoreniku će također biti poslano pismo u kojem ga se obavještava da je slučaj prihvaćen.
- Ukoliko zahtjev zadovolji sve kriterije preliminarne provjere i dobije pozitivan odgovor projektnog tima, otvara se posebna mapa na Google Disku u koju će se smjestiti svi dokumenti vezani uz predmet. Odobreni artikli u bazi projekata dobivaju naš broj i označavaju se s CRO-INOP i ime i prezime zatvorenika (npr. CRO-INOP- Ivan Horvat).
- Upitnik se, zajedno s dostavljenom dokumentacijom, dodjeljuje timu studenata, predvođenih članom projektnog tima, koji provode temeljitiji proces screeninga. U tom postupku obavljaju razgovor sa zatvorenikom, postavljenim braniteljem i nastoje prikupiti više informacija o predmetu.
- Tim koji radi na projektu može obaviti razgovore i podnijeti zahtjev za uvid u spise projekta nadležnom sudu.

A. POSTUPAK

- Ako je DNK analiza dio dosjea, pregledajte forenzičko izvješće u okviru službenog predmeta. Praksa i istraživanje provedeni u sklopu ovog projekta ukazuju da je analiza provedena od Nacionalnog centra za forenzičku vještačenje iznimno kompetentna i nepristrana. Ipak, ako vam treba dodatno pojašnjenje, obavijestite Centar i zatražite pojašnjenje.
- Ako podnositelj zahtjeva nema odvjetnika, pravno zastupanje će osigurati odvjetnik član Projekta Nedužnosti.
- Duljina pregleda razlikuje se od slučaja do slučaja i temelji se na pojedinačnim činjenicama slučaja. Nakon što je zatvorenik prihvaćen kao klijent, studenti i nastavno osoblje će slijediti sve legitimne načine pritužbe koji su dostupni klijentu.
- Nakon završetka cjelokupnog istraživanja, istraživački tim će sastaviti opsežno izvješće koje će podijeliti s ostalim članovima Projekta. Rješenje slučaja bit će formalizirano kroz službeno stajalište od strane Projekta Nedužnosti Hrvatska, usmjeravajući podnositelja zahtjeva o tome treba li pokrenuti zahtjev za ponovno otvaranje kaznenog postupka. U slučajevima kada se pojave novi dokazi, oni će biti eksplicitno spomenuti u službenom stajalištu te popraćeni temeljitim argumentima. Ova predanost transparentnosti osigurava da podnositelj bude potpuno informiran o svim ključnim razvojem i razlozima iza procesa donošenja odluke.

B. VAŽNI KORACI U RADU ZA SVAKI PRIHVAĆENI PREDMET:

- Držite dokumentaciju organiziranom i dostupnom.
- Provjerite postoji li sukob interesa s Pravnom klinikom ili drugim subjektima. Ukoliko postoji, obavijestite o tome projektnog koordinatora.
- Održavajte korespondenciju s zatvorenikom i njegovim/njezinim odvjetnikom.
- Za sve poduzete radnje sačinite zapisnik i sve zapisnike označite datumom i vremenom te ih stavite u mapu prihvaćenih predmeta.
- Pripremite vremenski raspored slučaja i popis svjedoka. Napravite popis ljudi za koje mislite da bi mogli pružiti korisne informacije o slučaju i pripremite pitanja koja biste im postavili.

C. SUKOB INTERESA

- PNH je projekt Pravnog fakulteta u Zagrebu. Provedbu aktivnosti, kao i zadovoljavanje kriterija kliničke prakse za studente prava, izradila je posebna ad hoc grupa unutar Pravne klinike Pravnog fakulteta u Zagrebu koja radi na slučajevima proizašlim iz projekta i iz područja kaznenog prava. Kao takvi, moramo osigurati da ne poduzimamo zagovaranje koje bi predstavljalo sukob interesa prema Pravnom fakultetu, Pravnoj klinici ili drugim subjektima i partnerskim organizacijama. Ukoliko smatrate da postoji sukob interesa, svakako obavijestite člana projekta koji vodi studentsku grupu te voditelja projekta.

D. IZVJEŠĆA

- Vođenje izvješća jedna je od najvažnijih obaveza. Izvješća su ključna za ažuriranje naših datoteka, kao i za dopuštanje drugom studentu ili odvjetniku da preuzme slučaj. Izvješća moraju biti dovoljno detaljna da omoguće nekome tko ne poznaje slučaj da razumije osnovnu proceduralnu i činjeničnu povijest (kada i gdje je klijent osuđen, za koja kaznena djela, žalbeni status i radnje nakon presude, prirodu dokaza protiv klijenta), jesu li problemi s DNK uključeni i što se radilo na slučaju.
- Tijekom zakazanih sesija pregleda predmeta, morate biti spremni razgovarati o svojim slučajevima. Sastanci će vam također dati priliku da postavljate pitanja i slušate kako drugi studenti iznose svoje slučajeve. Procedura za ispunjavanje i rukovanje vašim izvješćima o statusu je sljedeća: dan prije sastanka za pregled slučaja, osigurajte da kopija vašeg izvješća bude podijeljena ostalim studentima i članu projekta koji vodi slučaj. Važno je da izvješća distribuirate na vrijeme kako biste drugim studentima Klinike dali vremena da pravilno pregledaju izvješća u pripremi za sastanak.

E. DETALJAN PREGLED DOKUMENATA I NOVIH DOKAZA

- Nakon okončanja glavne rasprave i žalbenog postupka, zatvorenik može zatražiti obnovu kaznenog postupka prema odgovarajućim odredbama Zakona o kaznenom postupku (čl. 497. do čl. 508. Zakona o kaznenom postupku). U zahtjevu za obnovu kaznenog postupka navest će se osnova zbog koje se traži obnova postupka i novi dokazi na temelju kojih se traži obnova kaznenog postupka.
- Prava obnova kaznenog postupka predviđena je iz razloga navedenih u članku 501. i 502. Zakona o kaznenom postupku Republike Hrvatske. Među tim ograničenim osnovama i prevladavajućom tvrdnjom u slučajevima nedužnosti je tvrdnja da postoje novi dokazi, odnosno dokazi koji prethodno nisu bili dostupni obrani, a koji podupiru tvrdnju osuđenika da je činjenično nevin. Da bi se utvrdilo jesu li dokazi novi, moraju se ispitati dokazi koji su već izvedeni i razmatrani na suđenju.
- Kako biste utvrdili jesu li dokazi novootkriveni, morate detaljnije proučiti činjenice slučaja i nove dokaze predstavljene u zatvorenikovom zahtjevu. Treba napomenuti kako zatvorenici obično iznose tvrdnje na temelju dokaza koji su već prezentirani i odbačeni na samom suđenju. Takve dokaze sud neće prihvatiti.

F. ŠTO SU NOVI DOKAZI

- Novi dokazi, u kontekstu projekata nedužnosti, odnose se na informacije ili materijale koji nisu bili predstavljeni tijekom pravičnoga suđenja, žalbenog postupka ili bilo kojeg postupka nakon osuđujuće presude. Kako bi se smatrali stvarno novima, dokazi trebaju posjedovati sljedeće karakteristike:
  - **Relevantnost:** Dokazi moraju biti izravno povezani s slučajem i imati potencijal utjecaja na drugačiji ishod samog postupka. Trebaju biti relevantni za pitanja koja su se osporavala tijekom suđenja ili bitni za dokazivanje nedužnosti.
  - **Vjerodostojnost:** Izvor dokaza treba biti pouzdan i vjerodostojan. Navedeno može uključivati vjerodostojne svjedoke, stručna mišljenja ili znanstvene podatke koji nisu bili dostupni ili predstavljeni tijekom prvobitnih postupaka. Mora se konzultirati i relevantna sudska praksa.
  - **Izuzimanje:** Dokazi bi trebali težiti dokazivanju nevinosti osuđene osobe. To može uključivati opovrgavanje ključnih elemenata optužbe, predstavljanje alternativnih objašnjenja ili uvođenje informacija koje podrivaju vjerodostojnost ključnih svjedoka.
  - **Pravovremenost:** Dokazi bi se trebali predstaviti čim postanu dostupni. Odgađanje predstavljanja ne smatra se taktikom obrane i može utjecati na njihovu dopuštenost i učinkovitost u dokazivanju nedužnosti.

G. ŠTO PROJEKTNI TIM I STUDENTI TREBAJU TRAŽITI KAKO BI UTVRDILI NOVE DOKAZE:

- **Pregled dokumenata o slučaju:** Pažljivo pregledajte transkripte sa suđenja, sudske zapise i dokumente prethodnih pravnih postupaka kako biste identificirali bilo kakve predvidljive ili izostavljene dokaze.
- **Intervjui sa svjedocima:** Ponovno pregledajte izjave svjedoka ili identificirajte potencijalne nove svjedoke koji nisu bili ispitani tijekom originalnog suđenja. Prikupite izjave koje bi mogle pružiti novu perspektivu ili opovrgnuti prethodne iskaze.
- **Forenzički dokazi:** Procijenite forenzičke dokaze predstavljene tijekom suđenja. Razmotrite napretke u forenzičkoj tehnologiji koji omogućuju ponovno testiranje postojećih dokaza ili analizu novih dokaza.
- **Provjera alibija:** Ako alibi nije adekvatno istražen tijekom originalnog suđenja, potvrdite i dokumentirajte alibi koji bi mogao potvrditi nedužnost osuđenika.
- **Povlačenje izjava ili priznanja:** Istražite bilo kakve nove izjave ili priznanja koja su se pojavila nakon suđenja. Budite oprezni prema prisiljenim ili nepouzdanim izjavama.
- **Legislativne promjene:** Proučite promjene u zakonima ili pravnom tumačenju koje bi mogle utjecati na slučaj. Novi pravni standardi ili presedani mogu pružiti osnovu za ponovno razmatranje slučaja.

ZAKLUČAK

Vaše sudjelovanje u Projektu nedužnosti nije samo doprinos nekoj inicijativi već je to prilika za duboko učenje i osobni rast. Ne oklijevajte postavljati pitanja, tražiti savjete i prigriliti ovu edukativnu avanturu.

Vaša predanost ovom Projektu ne samo da pridonosi ostvarivanju pravde, već vas oblikuje u informiranog i suosjećajnog zagovornika. Prihvatite izazove, iskoristite priliku za učenje i zapamtite da je svako pitanje korak prema pravednijem i jednakijem svijetu.

Vaša strast i znatiželja su pokretači pozitivnih promjena, stoga se ne bojte postavljati pitanja – ovdje niste samo kako biste doprinijeli, već i kako biste učili i razvijali se.